

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/135/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516204629
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8516204629.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobkyne: I. I., V. XX.XX.XXXX, V. Ľ. XXX, V. Ľ. proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, určenie neplatnosti úverovej zmluvy a určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4Csp/46/2016-106 zo dňa 15.06.2018, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku I. a III.
- II. Náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500123436 zo dňa 22.07.2015 a č. 8500123430 zo dňa 22.07.2015 sú neplatné, ďalej sa domáhala neplatnosti zmluvy o úvere uzavretej medzi stranami sporu dňa 22.07.2015 pre množstvo nepriateľných podmienok a určenia, že tieto úvery sú bezúročné a bez poplatkov pre absenciu povinných náležitostí v úverovej zmluve.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Stará Ľubovňa ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd určuje, že Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500123436 z 22.7.2015 a č. 8500123430 z 22.7.2015 uzavreté medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom sú **n e p l a t n é**.

II. V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**.

III. Žalovanému **n e p r i z n á v a** voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 1 ods. 2, § 2 písm. a, b, d, g, i), § 9 ods. 1, 2 písm. f, k, l), § 11 ods. 1 písm. b, d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy, § 2 ods. 2, § 3 ods. 1, §

34, § 37 ods. 1, § 39, § 41, § 44 ods. 2, § 46 ods. 2, § 52 ods. 1, 3, 4, 6, § 551 ods. 1 a § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku.

III. Obsah odvolania žalovaného

4. V zákonom stanovenej lehote podal proti výroku I. rozsudku odvolanie žalovaný. Závery súd prvej inštancie o neurčitosti právnych úkonov poprel v celom rozsahu. Uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovacím prostriedkom, čiže vymedzenie zabezpečenej pohľadávky bude prirodzene odkazovať, resp. spájať sa s hlavným vzťahom, z ktorého táto pohľadávka vznikla. Označenie pohľadávky, ktorej sa zabezpečenie týka, ako určitý nárok z konkrétneho právneho vzťahu je v tomto prípade z hľadiska identifikácie zabezpečenej pohľadávky dostatočne určité, pretože pohľadávka(y) sa nezameniteľne identifikuje z hľadiska osoby oprávnenej a povinnej, a z hľadiska určenia právneho vzťahu (právneho dôvodu) zabezpečovanej pohľadávky. Exaktné uvedenie výšky pohľadávky nie je ani v zmysle nejakej právnej normy ani všeobecných požiadaviek na určitosť právneho úkonu potrebné. Žalovaný tiež popiera závery súdu o neurčitosti dojednaní o výške mesačnej zrážky zo mzdy. Ustanovenie o možnosti jednostranného zvýšenia výšky zrážky nie je esenciálnou súčasťou dohody a upravuje iba špeciálnu situáciu zvýšenia zrážky nad dohodnutú výšku v prípade, ak v ktoromkoľvek mesiaci nebude zrážka z akéhokoľvek dôvodu vykonaná v dohodnutej výške. To všetko, samozrejme, v intenciách maximálnej zákonnej hranice výšky zrážky. Za nedôvodné považuje tiež závery súdu prvej inštancie o absencii individuálneho dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola predložená vo forme samostatného dokumentu s osobitným označením, ktorý bol navyše žalobcom aj osobitne podpísaný. Z dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva poučenie o dobrovoľnosti uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, akou formou môže žalobca odmietnuť uzavretie a čo je dôsledkom jej uzatvorenia. Dohoda o zrážkach zo mzdy teda spĺňa všetky podmienky, ktoré určil zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, a teda predstavuje individuálne dojednaný právny úkon. Navrhol rozhodnutie zmeniť tak, že súd žalobu v odvolaní napadnutej časti zamietne a žalobcu zaviazne k povinnosti náhrady trov konania žalovaného v celom rozsahu.

5. Žalobkyňa sa k doručenému odvolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie, osobou oprávnenou (§§ 359, 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý uznesenie, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Na úvod považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom a ak neexistuje hoci len potencionálne riziko vymoženia nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídenním súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške, nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické, až na úrovni nezistiteľnosti, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

8. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie je zrejmé, že zmluva o revolvingovom úvere č. 850123436 zo dňa 22.07.2015 a zmluva o revolvingovom úvere č. 8500123430 zo dňa 22.07.2015 predstavujú zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci ktorých žalobkyňa vystupuje v postavení spotrebiteľa. Z obsahu spisu, ako aj zo samotnej predtlačenej revolvingovej úverovej zmluvy a predtlačenej dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že obsah dohody o zrážkach zo mzdy žalobkyňa nemohla ovplyvniť.

9. Dohoda o zrážkach zo mzdy je síce spísaná na samostatnom tlačive, to však nič nemení na skutočnosti, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná, umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, na ktoré žalovaný nemá nárok.

10. Je potrebné si uvedomiť, že žalobkyňa sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. V podstate ide o exekúciu majetku, s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu podnikateľa, navyše zainteresovaného vo vlastnej veci a o vlastnom zisku. Tieto okolnosti opodstatňujú obzvlášť obozretnosť pri vykonávaní ex offo súdnej kontroly čestnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

11. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok úijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, bez súdnej kontroly, na čo musí brať súd ohľad. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie účinkov smernice 93/13/EHS.

12. Predmetné dohody o zrážkach zo mzdy síce majú svoj základ v znení zákona, no v spojení s ostatnými zmluvnými klauzulami a okolnosťami veci predstavujú nástroj na zinkasovanie úžerného plnenia, preto je plne opodstatnená ochrana, ktorú vykonal súd prvej inštancie.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, v spotrebiteľských právnych vzťahoch je potrebné klásť dôraz na primerané (v rozumovej sfére spotrebiteľa skutočne odzrkadlené) vysvetlenie právnych následkov uzavretia jednotlivých právnych úkonov, akým je napríklad aj dohoda o zrážkach zo mzdy, a to zohľadňujúc postavenie spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, ktorá pri uzavieraní formulárových právnych úkonov neovplyvňuje ich obsah. Pre naplnenie tohto účelu však nepostačuje formulárové poučenie spotrebiteľa o právnych následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy tak, ako tomu bolo v prejednávanej príhode. Ako uviedla žalobkyňa, dohodu z zrážkach zo mzdy podpisovala spolu so zmluvou úvere, a aj napriek tomu, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá na samostatnej listine, nie je vylúčené, že jej pri podpise dohody o zrážkach zo mzdy unikol jej obsah a nebola si vedomá vážnych následkov jej uzavretia.

14. Odvolací súd sa v ďalšom rozsahu stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie o neurčitosti vymedzenia výšky pohľadávky žalovaného ako dodávateľa, zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy. V čase podpisu dohody o zrážkach zo mzdy nebolo zrejmé, koľko ďalších revolvingov, resp. v akej výške budú poskytnuté žalobkyni, aké náklady vzniknú dodávateľovi v súvislosti s vymáhaním pohľadávok voči žalobkyni, rovnako tak nie je zrejmé, aké ďalšie pohľadávky môžu vzniknúť žalovanému voči žalobkyni, v súvislosti so zmluvou úvere. Absolútna neurčitosť vymedzenia výšky pohľadávky dodávateľa voči spotrebiteľovi má za následok neplatnosť právneho úkonu v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, navyše znemožňuje súdu vykonať ex offo súdnu kontrolu prijateľnosti vymáhaných plnení. Za daného stavu preto nemožno ignorovať existujúce riziko vzniku vážnej ujmy spotrebiteľovi, v súvislosti s ďalším uplatňovaním dohody o zrážkach zo mzdy.

15. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku I., ako aj súvisiacom výroku o trovách konania, ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnej žalobkyni. Z obsahu súdneho spisu je však zrejmé, že žalobkyni v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto jej ich náhrada nebola priznaná.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).